

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Martia și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Concordatul și legea cultelor

Proiectul legii cultelor, împreună cu iscălitul, dar încă neratificatul concordat, au avut darul d'a provoca, în interiorul țării, o mișcare neobișnuit de agitată, în care au intervenit, și continuă să intervină, mijlociri și stăruiri atât din țară, cât și de peste graniță.

În ședința senatului dela 8 Martie a. c. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae cere să se denunțe concordatul cu Vaticanul și să se amâne, până la îndeplinirea acestei denunțări, desbaterea legii cultelor; mai cere, în același timp, dosarul concordatului spre a desvolta o interpelare. (Comunicarea făcută de I. P. S. Sa în ședința senatului o publicăm în nrul de astăzi al ziarului nostru).

Preoțimea și poporul credincios, în protopopiatele noastre ortodoxe, se rostesc cu toată hotărârea împotriva celor ce încearcă să și mai păstreze situația excepțională și privilegiată, și stăruiesc să se facă dreptate bisericii ortodoxe, care poartă luptă răzimată pe puterile sale proprii, fără sprijin din străinătate, fără nunțiu papal, și având vreo 14 milioane

credincioși, ... «greci», de altfel, cum ni s'a spus de la Gherla uniților atât de puțin respectuoși pentru Aceea care, venită din Grecia, a dat țării un Suveran..

Pretutindeni adunările din centrele ortodoxe au decurs între marginile ordinii și demnității. Vorbitorii au constatat, că toate cultele minoritare, inclusiv al uniților, s'au bucurat și se bucură de favoarea stăpânilor de după război, încasând ajutoare neasămănat mai mari, decât biserica ortodoxă, cu toate că ea se numește *dominantă* și a adus neamului și țării serviciile cele mai considerabile.

Ceice cred în infalibilitatea papei au ținut procesiuni și adunări de protestare cu atât mai violentă, cu cât mai *nedreaptă* se dovedește cauza ce o apără. Capii bisericii unite cu Roma se tem foarte mult — și vor fi având deplină dreptate d'a se teme, — că în poporul acestei biserici se manifestă din zi în zi mai energic voința de-a reveni la «legea românească», la credința covârșitoarei majorități a românilor:

„Să fim una“, strigă tocmai în zilele agitate de astăzi popo-

rul greco-catolic din părțile sălăjene ale țării întregite.

Opinia publică, pe lângă toate tipetele mai mult sau mai puțin meșteșugite (și în mare parte politice) ale uniților noștri, aprobă și susține proiectul guvernului, care vine să repare în sfârșit cel puțin o parte mică din multele nedreptăți de care a pățimit ortodoxia țării. Amenințările cu demisiile episcopilor din senat și intervenții la Societatea națiunilor, tipetele stridente fie chiar acompaniate de glasuri medievale de peste hotare, nu trebuie să emoționeze din cale afară un guvern *român*, când vede că are pe partea sa această opinie publică a țării, care îi spune:

Mergi înainte, căci dreptate săvârșești!

Comunicare

făcută în ședința din 8 Martie a senatului de către I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE al Ardealului:

Avem onoare a adresa dlui ministru al cultelor următoarea comunicare:

În zilele trecute dl Vasile Goldiș, fostul ministru al cultelor în guvernul precedent, a pus în circulație o broșură intitulată:

«*Concordatul*», în care — spune dsa — publică textul convențiunii încheiate cu Vaticanul și reproduce memoriul despre tratativele dsale la Roma pentru încheierea acelei convențiuni.

Reiese din afirmațiunile cuprinse în broșura dlui Vasile Goldiș, că concordatul cu Vaticanul a fost semnat de dsa, având depline puteri, în ziua marelui sărbători naționale de 10 Mai anul trecut, urmând a fi ratificat, precum «Sf. Scaun s'a învoit» — scrie dl V. Goldiș — «după promulgarea legii cultelor».

Imi iau voie a-l întreba pe dl ministru al cultelor: dacă are cunoștință de această broșură a dlui V. Goldiș, dacă cuprinsul ei corespunde stării de fapt și, mai vădit, dacă și actualul guvern se identifică cu textul concordatului semnat de dl Vasile Goldiș.

În repetite interviuri dl Alex. Lapedatu, actualul ministru al cultelor, a asigurat opinia publică, că concordatul va urma să fie semnat abia după ce va fi trecut prin corpurile legiuitoare legea privitoare la regimul general al cultelor.

Este indiscutabil, că numai acesta putea să fie punctul de vedere just al oricărui guvern în ce privește legiferarea raporturilor ce trebuie să existe între

FOIȘOARA

Sate și orașe creștine

(Urmare din Nr. 20).

Biserica în totalitatea sa e ca o stâncă neclintită; ea e mai înțeleaptă decât toți, e mai vrednică de încredere decât cei mai înțelepți și mai de încredere din fiil, cari o alcătuiesc.

Tot astfel cetatea ni-e mai dragă decât cel mai drag cetățean al ei. Au nu sunt eroii, cari pleacă la război și-și jertesc viața pentru țară mai bucuroși decât pentru oricare din locuitorii ei? Sunt, ce e drept unii oameni cari par incapabili a concepe ce e dincolo de ființa individuală. Însă pe măsură ce ideea așa numitei personalități colective sau corporative: bisericești, stat, cetate, se dezvoltă și e în stare să influențeze sufletul omenească, astfel de personalități devin

reale. Sf. Scriptură ne prezintă pilduitoare cazuri. Testamentul vechiu se ocupă de calități religioase și naționale. Israelul valorează mai mult decât oricare israelitean; Ierusalimul e mai real și mai scump decât oricare Evreu. Însă în Noul Testament pretutindenea apare individul înaintea comunității; dar idealul personalității se amplifică și aici, trasând conturile Bisericii creștine și luminoasa arhitectură a ceresc Ierusalim zugrăvit în paginile finale ale Scripturii, care pogoară din cer pe pământ.

Dar să ne întoarcem de la aceste cugetări generale și să zăbovim asupra subiectului nostru.

Ce este cetatea creștină? Este ea posibilă? Putem cere cetății creștine mai mult decât atât ca în ea să se sălășluiească bărbați și femei creștine, mărturisind adevărul creștin, trăind viața în Hristos și nădăjduind o răsplată cerească? Se poate con-

cepe un astfel de creștinism, în stare să străbată nu numai sufletele credincioșilor dar să imprime și cetății o pecetie specială în toate manifestările vieții obștești, încât să se osibească de cetatea păgână, care n'a auzit de Hristos?

Creștinismul sau premenirea vieții comune prin Hristos se arată sub trei aspecte caracteristice. Aceste expresii ale creștinismului sânt: Adevărul, Dreptatea și iubirea.

Orice suflet, izbăvit prin Hristos, se înalță în regiunea adevărului divin, capabil de fapte superioare și e stimulat de o profundă dragoste a deaproapelui său. Credința, conduita și dragostea alcătuiesc imperiul înfrunții lui Hristos. Credinciosul, sălășluit în acest imperiu, se renaște. Aceste înalte puteri operează lăuntric schimbarea individului. Orice om intrând în oastea lui Hristos va crede în Adevărul Lui cu toată ardoarea; va

face din Dreptatea divină un sacru criteriu de viață și va muta în semenii săi centrul iubirii și nu va mai fi egocentric și rob sieși.

Cu toate acestea, deosebirile dintre creștini nu vor dispărea. Pentru că la un individ e în prevalența Credința, în altul Integritatea vieții, și la al treilea marimozitatea, drept factor al renașterii; dar în tustrei sălășluiește o Credință mai adevărată, o Dreptate mai pură și o Dragoste mai amplă. Să le luăm acestea pe rând cercetând de este cu putință să și le însușească și o cetate, un sat ori un oraș ca și un individ.

Să nu perdem însă din vedere, cum aminteam adineaori că aceste virtuți sânt condiționate de sălășluirea lor în indivizi, pentru că notele spirituale ale caracterului mănecă de la sufletele individuale, însă ele se manifestă organic prin cei ce le posed, deci locuitorii cetății pot reprezenta

statul nostru și diferitele culte, urmând în mod logic ca, în orice formă s'ar fixa raportul dintre stat și unul dintre culte, aranjamentul acelui raport să fie pus în concordanță și să derive în chip firesc din principiile admise în legea pentru regimul general al cultelor.

Acest punct de vedere este clar și just.

Ne găsim, domnilor senatori, în discuțiuni preliminare pentru fixarea textului legii referitoare la regimul general al cultelor.

Cum însă concordatul este semnat încă din luna Mai anul 1927, ne găsim în *situațiunea anormală* de a face o lucrare inversă, trebuind să aducem legea cultelor în conformitate cu condițiile concordatului semnat; ne găsim în *situațiunea anormală* de a nu ne putea mișca liber, conform cu drepturile acestui for legislativ, atunci când suntem chemați să legiferăm raportul dintre Statul nostru suveran și cultele dintr'insul.

Procedându-se în forma aceasta, nu crede dl ministru al cultelor și Onoratul guvern, că se prejudiciază interesele superioare ale Statului (ale bisericii ortodoxe și ale celorlalte culte) fiind puși în situația penibilă și extrem de genantă, de a trebui să ne acomodăm, în momentul alcătuirii unei legi fundamentale și de interes vital pentru statul românesc, condițiilor oneroase impuse nouă de un factor extern și acceptate cu o neexplicabilă ușurință prin semnătura d-lui Goldiș, pe care actualul guvern vrea să o onoreze?

Noi nu credem să putem asigura temeinicia și seriozitatea hotărârilor ce vom lua în legea pentru regimul general al cultelor, decât dacă ne vom asigura posibilitatea de completă și liberă mișcare, așa cum cere importanța chestiunii și demnitatea statului fără a ține seama de angajamente prejudicioase luate față de unul dintre culte.

Nu crede dl ministru al cultelor și Onoratul guvern, că nu poate exista o altă ieșire din această situațiune falsă și forțată în care ne găsim, decât denunțând concordatul și sistând, până se vor produce efectele acelei denunțări, orice discuțiuni asupra legii privitoare la regimul general al cultelor?

Pentru a mă pune la curent cu tratativele urmate cu Vaticanul în vederea încheierii concordatului, îl rog pe dl ministru al cultelor a-mi pune la dispoziție, un moment mai curând, dosarul privitor la aceste tratative.

Va depinde de răspunsul dlui ministru al cultelor, dacă ne vom simți obligați să-l rugăm pe dl președinte a ne indica o zi pentru desvoltarea unei interpelări în chestiunea concordatului.

Ziua aviației. Sărbătorirea zilei aviației se va face atât în capitală, cât și în întreaga țară, la 8 April 1928. Serviciile religioase, pentru eroii morți ai aviației, se vor ține în toate bisericile. În teatre, atenee, săli de conferențe, școli, cinematografe, se organizează serbări și șezători culturale, al căror venit este destinat fondului central aerian. În prelegeri și conferențe se va desfășura marea însemnătate a aviației din punct de vedere al apărării naționale și al progresului în civilizație. Se vor lansa liste de subscripție către bănci, instituții și public, în scopul marelui d'a se crea flota aeriană a României.

Religia în învățământul secundar. Din expunerea făcută presei, din partea d-lui prof. Dr. C. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice, asupra proiectului de lege pentru reforma învățământului secundar, reținem următoarele date despre educația morală și religioasă.

Dl ministru spune următoarele: «Un capitol special se prevede în acest proiect pentru *educațiunea morală și religioasă* și se iau anumite dispozițiuni pentru această educațiune să se facă în mod efectiv în școala secundară, ea constituind una

din dispozițiunile speciale ale proiectului de lege.

Religiei i se dă o atențiune specială, ea constituind unul din elementele indispensabile ale culturii generale ce se dă în școală. Timpurile în care trăim și mentalitatea formată după război, ne obligă mai mult ca ori când să dăm această importanță deosebită studiului religiei în școală.

Dela sate

— Manifestație culturală religioasă în Bățanii mari și mici, din protopopatul Sf. Gheorghe, jud. Treiscaune și Odorhei —

În ziua de Duminică 26 Februar 1928 s'au desfășurat înălțătoare serbări naționale și religioase în comunele noastre Bățanii mari și mici.

Încă din presara zilei sosi în parohie P. C. Păr. Protopop Nistor din Sf. Gheorghe, preoții Ștefan Ciutak din Micfalău, Trifan din Bicsad, Nastea din Vârgheș, cu familiile lor.

În Bățanii mari am asistat la producțiunea dată de Societatea tinerimii adulte «Sf. Gheorghe». Două dialoguri, în limbă curată românească, și coruri naționale în două voci, au alcătuit programul reprezentației date în sala mare a primăriei; filmele cinematografului «Astrei», și întreaga producțiune, au avut deosebit efect în sală arhiplină.

Dimineața, în 26 Febr., s'a ținut sf. liturgie în Bățanii mari. De aici, în procesiune, ne-am dus la casa parohială pe care am sfințit o. Răspunsurile la liturgie și ecenii la casa parohială au fost date de tinerii români din loc, îmbrăcați în costume naționale pe care am început a le introduce și în sâcuime.

Era adunată lume din opt sate din împrejurime. După terminarea serviciului divin la casa parohială au cuvântat impresionant păr. protopop, și păr. Ciutak, în limba maghiară, arătând însemnătatea casei parohiale.

Remarc, că încă la începutul Utreniei au trimis bapștii din loc (cam 18), să întrebe dacă li primim și pe ei în biserică, să asculte «szent misét». Păr. protopop li-a dat voce să vină. Ne-au urmat apoi la casa parohială, până la sfârșit.

A urmat masă la primărie, unde au fost invitați fruntașii satului, — au venit în număr de 40.

După masă, la ora 2½, am plecat cu toții în Bățanii mici pentru sfințirea capelei.

Acolo ne-au ieșit în întâmpinare dnii Dr. Cionca prețor, Jivan judecator, Dr. Crișan ș. a. Românii din Bățanii mici (28 familii) ne-au așteptat

în capelă. S'a început sf. ape. A predicat bunul nostru Păr. protopop, preoții Garcea și Ciutak, în limba maghiară. Răspunsurile la ecenii le-au dat Societatea tinerimii adulte «Sf. Gheorghe», din Bățanii mari, tineri plini de vlagă, fețe caracteristice române, îmbrăcați în costume naționale.

În timpul serviciului divin Păr. protopop a uns cu Sf. Mir pe femeea trecută la ortodoxie în 1927 Benkő Wilma, care a pus temeiul capelei, cumpărând o cu 52000 lei din partea ei, și 52000 lei credincioșii acelei filii; vrednica femeie a devenit cititoră. Lumea din sat s'a minunat de frumusețea serviciului divin, admirând cu iubire pe Păr. Ciutak, care din preot reformat a devenit preot ortodox.

Ne-am adunat apoi în sala școlii primare de stat, unde s'a executat programul de Sămbătă seara din Bățanii mari: coruri pe 2 voci, și recitări potrivite.

Credincioșii și harnicul nostru notar Suci din Bățanii mici ne-au primit cu multă prietenie la această serbare, care a fost o adevărată înfrățire națională. *Coresp.*

INFORMAȚIUNI

Lui Eminescu. În fața facultății de litere a universității din Iași se va așeza statua lui Eminescu, ridicată de Ateneul din Pacurari, dela Iași.

«**Noi vrem să fim una.**» Un confrate clujan primește din Sălaj o corespondență, în care i se scrie că preotul greco-catolic al unei comune din acel județ obișnuiește a cere taxe prea mari chiar și dela credincioșii săraci, cari nu pot plăti. Preotul refuzând să facă înmormântarea unui credincios, ai cărui urmași n'aveau taxa ce li se cerea, mortul a fost îngropat fără preot, de cântorul bisericesc din localitate. Clădirea bisericii, din comuna aceea, se află în stare slabă și negrijită. Astfel, o mare parte a credincioșilor s'a hotărât să revină la biserică ortodoxă, pentru că, scriu oamenii: «Dacă sântem români în România mare, *vrem să fim și ca religia una*, de religia strămoșilor noștri, a țării, a patriei noastre românești». Acelaș sentiment stăpânește de alt fel pretutindeni la *țărânte* ardeleană.

Cămin, sub ocrotirea A. S. Regale Principesa Elena, se află în București, strada Șincai Nr. 28. În apropierea gării de nord, unde tinere fete, care caută serviciu în capitală, găsesc adăpost și întreținere. În gară se găsește un birou și o s'ubșasă a cămi-

o credință, o dreptate și o dragoste.

1. Să cercetăm întâi Credința. S'ar părea că aceasta e mai greu de stabilit. Erau vremuri când orașele își aveau credința lor. Intr'o anume epocă istorică nimenea nu putea trăi nestingherit în Roma decât să fie catolic, ori să locuească în Geneva și să fie constrâns a profesa credința lui Calvin, ori în vr'o țară oarecare profesând credința Regelui și a magistraților ei.

Era și cazul când fiecare oraș avea credință deosebită. Dar azi trăim în alte împrejurări. În aceeași localitate se găsesc credincioși de diferite credințe alături de atâtea locuitori necredincioși și ateï. Vremurile de odinioară cu localități de o credință omogenă nu se mai repetă.

Și n'avem să regretăm acele vremuri. *(Urmează).*

Educație și apostolat ortodox

(Urmare)

Ea ne dă toată iubirea ei, li dăm și noi toată iubirea noastră? Ea suferă pentru lipsurile și uitările noastre spirituale, noi suferim pentru idealurile ei sfinte?

Ea nu ne cere adeviziuni cerebrale, care de cele mai multeori sunt un capriciu al intelectualismului oșos, sau un simplu snobism ideologic. Ea nu are nevoie de nici un patronaj teoretic sau literar, ci de tot devotamentul nostru. Ea nu ne solicită protectoratul nostru apologetic, atât de intermitent și de fățarnic, de atâtea ori, dar e însetată de apostolatul nostru sincer permanent și entusiast.

Biserica ortodoxă nu e o confesiune — ea se confundă cu însuși creștinismul apostolicilor, evangheliștilor, sfinților și părinților.

Nimbul ei clasic, nu are nevoie de stilizările modernismului truș și superficial, care s'au dovedit cu prisosință a fi impioase și caricaturale.

De acela, ea nu are nevoie de rectori și corectori ai ființei ei, ci de fii devotați, smeriți, disciplinați, pentru care, a trăi înseamnă a rămâne în lumina ei, a se jertfi pentru biruința ei și a se sfinți prin harurile ei eterne.

Maternitatea ei spirituală, adevărată, a fost profund întristată de neșapuneră atâtea fii risipitori și desprețuitori de har, dar rugăciunile ei pentru căința și întoarcerea lor acasă nu au încetat nici o clipă.

Nerecunoștiința fiilor ei denaturați, însă a durut-o întotdeauna mai mult, decât călomniale adversarilor ei. Ea ne-a mântuit neamul, pentru că ea i-a luminat statornic cugetul. Jertfelnicele ei sfinte au fost căma și suptul post de comandă al vieții

noastre naționale, atât de încercate.

Ea a fost aici, când *statul* nu se născuse încă și din jertfele ei materiale, s'a zidit și ființa lui politică. A suferit resemnată atâtea umiliri și nedreptăți; iconoclastii primelor veacuri, s'au răbunat însă și în ceasul de față progenitura lor, pare destul de pasionată în a perpetua anarhia spirituală ereditară.

Oportunismul de orice fel, i-a rămas de apururi străin. Ea și-a păstrat un perfect echilibru pe care nu l-a confundat niciodată cu echilibristica acomodărilor și tranzacțiilor rentabile. N'a capitulat ca să viețuiască, ci a suferit ca să biruiască.

Noi știm că biruința ei atâră de voia lui Dumnezeu, dar și de tot devotamentul fiilor ei.

Dela educația ortodoxă, noi așteptăm formarea conștiinței ortodoxe. Această conștiință ortodoxă nu va mai fugi de datorile și jertfele apo-

mului care dă înștiințările cerute. Cele ce caută serviciu, trebuie să aibă acte în regulă.

Mulțumită publică. La fondul filantropic-cultural, protoiereul Ioachim Munteanu și soția sa Maria n. Bănciu de 40.000 lei, al parohiei ortodoxe române din Tilișca, a mai contribuit acum stimatul meu consătean, dl Petre Grigorescu, mare proprietar în Constanța, strada Traian 27 cu un titlu de rentă a împroprietării din 1922, Nr. 201.697 în valoare de 5000 lei (cinci mii lei). Pentru acest dar generos i se aduc și pe această cale cele mai calde mulțumiri. Sibiu, 8 Martie 1928. Ioachim Munteanu, protopop în retragere.

Cultură la sate. În Dumineci și sârbători conferențarii despărțământului Sibiu al Asociațiunii descind între țărâșmele satelor. În 4 Martie au fost în comuna Apoldului de sus. În tâmpinați la intrarea în comună de țărani organizați în «Societatea foștilor ostași» în frunte cu drapelul societății, au fost binevenți de către președintele, dir. școl. Dumitru Ivan, și conduși la școală, unde în spațioasă sală a școlii aștepta poporul dornic de cultură, în frunte cu conducătorii săi intelectuali. Aici s'a desfășurat o sârbătoare înălțătoare de suflete. Dl inspector Petrescu prin cuvinte bine interpretate a făcut deschiderea. A urmat apoi o serie aleasă de jocuri naționale, cântece și declamări cu înțeles predate; dovezi eclatante a unei munci devotate a dsoarei Maria Poenariu, conducătoare a școlii de copii mici, și a dsoarei Ana Joandrea, inv. la școala primară, în fruntea căreia stă zelosul dascăl Dumitru Ivan. Dl Dr. Lazar Popovici și a desfășurat conferența, plină de învățături folositoare poporului: «Îngrijirea sănătății prin post», ear dl Dr. Nicolae Terchiță vorbește despre «Educația religioasă în familie» tratând la înțelesul poporului probleme, dela rezolvirea cărora depinde în sănătoșarea societății.

— În aceleași condiții au ținut conferențe în aceeași zi: în comuna Roșia dnii conferențarii: Dr. Grigore Cristescu, despre «Închinarea adevăratului creștin», Ilie Ilescu judecător: «Drepturi și datorii»;

În comuna Apoldului de jos dl inspector școlar P. Petrescu, despre «Problema cum ne putem îndrepta».

Societatea Transilvaniei din București, pentru ajutorul studenților și elevilor meseriași români, fondată în anul 1867, în adunarea generală de Duminecă, 26 Februar, și-a ales cu unanimitate de voturi următorul comitet: Președinte Tiberiu Eremie, vice-

președinti Petre Gârboviceanu și Ion Clinciu, casier Aurel Popp, secretar Horia Pipoș, membri: L. Popa Liseanu, A. Bârsan, D. Z. Furnică, Ștefan Popo, D. Rațiu și N. Mircea, iar cenzori: O. Lugoșanu, D. Cristian, I. Bărbuceanu, D. Marcu și I. Grecescu.

Dela fundația culturală «Principele Carol». Bu urești (strada latină, 10). Ministerul de interne a aprobat loteria Fundației culturale principele Carol, a cărei tragere se va ținea la 13 April 1928. Prețul unui bilet este 100 lei. Premiile sânt: unul à 1.000.000, două à 500.000, cinci à 100.000 opt à 50.000 zece à 20.000, cincisprezece à 10.000, douăzeci à 5000 lei: 61 premii în valoare totală de lei 3.350.000. Bilete se găsesc de vânzare la: banca «Albina». Loteria este organizată în scop cultural de a se construi, pentru biblioteca în continuă creștere, pentru expoziții artistice etc., un local special al acestei fundații.

Atac înfierat Doi tineri din «lumea bună» a capitalei au săvârșit, zilele trecute, un atac asupra publicistului Pamfil Șeicaru în redacția ziarului Curentul. Faptul a provocat o indignare generală, ear asociațiile de presă din București, Ardeal și Banat au înfierat atacul asupra ziaristului, adoptând o moțiune, în care atentatul este calificat drept atac asupra libertății de activitate gazetărească.

Ce nu se speculează! Comunitățile jidovești dela Cernăuți încearcă să îmbună populației țării xarea unui preț de speculă pentru procurarea de *pască* evreească. Cei în drept vor lua poate măsuri necesare la timp.

De urmat. Guvernul Italiei a pus în vedere tuturor cărturăreselor și ghicitoarelor din țară să-și caute *altă* ocupațiune, căci s'a hotărât să li se retragă concesiunile pentru meseria ghicitului.

ȘTIRI LOCALE

Festivalul școlar de Joi seara din teatrul orașului, cu program bogat, întocmit de dl C. M. Ionescu, profesor, a fost primit de numerosul public cu mare însufiețire. Exercițiile gimnastice, preciz și elegant executate de elevii liceului «Gh. Lazăr», au stârnit lungi și vii aplauze, ca și dansurile elevelor dela școala sup. de comerț și a elevilor liceului, — nu mai puțin lupta de box, apoi statuile romane și piramidele. Piesa într'un act *Interpretul*, jucată de cercetașii cohortei «Negoiul», a avut scene glumete destul de reușite. Serbarea și-a atins asfel și scopul material: amenajarea sălei de gimnastică al liceului.

toatului șinici nu-și va mai permite luxul iresponsabilității de care au dat dovadă unii dintre rentierii ortodoxismului românesc.

A fi ortodox, înseamnă a trăi cu toată ființa ta în duhul ortodoxiei și a te jertfi pentru idealurile ei specifice.

Iată un învățământ prețios pe care ni-l dă comemorația de azi și de care se leagă datoria noastră de mâine.

Voiu încerca acum să fixez câteva postulate și metode ale pedagogiei ortodoxe, pentru o mai temeinică orientare a celor chemați să se îndeletnicească cu formarea personalităților ortodoxe și între care se numără cu cinste și *Soc. ort. naț. a femeilor, române* sub auspiciile căreia se ține această conferință.

Ortodoxia înseamnă biserică ortodoxă.

Biserica ortodoxă înseamnă o

doctrină ortodoxă și o viață ortodoxă. Dar și doctrina ortodoxă și viața ortodoxă, înseamnă o tradiție ortodoxă — o tradiție fixată și perpetuată în scris și oral. — Cu alte cuvinte, biserica ortodoxă este o *disciplină ortodoxă*, în sensul larg al cuvântului: o disciplină dogmatică, o disciplină etică, o disciplină liturgică, și o disciplină canonică. O personalitate ortodoxă este, deci, o creațiune vie a disciplinei ortodoxe în cele 4 aspecte tipice ale ei.

Esența ortodoxiei este Sfânta Scriptură și Sfânta Tradițiune în interpretarea pe care le-au făcut-o Mântuitorul, sfinții apostoli și consensul sinoadelor ecumenice.

Disciplina dogmatică postulează disciplina etică, disciplina liturgică și disciplina canonică.

Aceste discipline trebuiesc acceptate și trăite integral de orice fiu al bisericii ortodoxe. (Urmează).

Adresă de mulțumire. Societatea de Cruce Roșie a României, filiala Sibiu, mulțumește pe această cale următoarelor persoane care au binevoit a donă cu ocazia balului din 18 Februar 1928, sumele de mai jos: Familia Doboi 500, Consiliul ortodox român 400, dl Dr. Züssmann 200, dl Dr. Ernst 100, dna Bârsan 100, dnii Ilie Măcelar 100, Dr. Reisenberger 80, căp. Radu 100, maior Andreiescu 60, Dr. E. R. Roșca 40, Dr. Phleps 40, Dr. Antal 40, Dr. Lindner 40 lei.

Comitetul.

Dela Soc. Națională de Cruce Roșie a României, filiala Sibiu. În 12 Martie 1928 ora 4 p. m., încep cursurile Școlii de infirmiere voluntare ale Societății Crucea Roșie. Cursurile vor fi de 2 ori pe săptămână: Lunea și Vinerea dela ora 4—6 p. m. la spitalul civil (serviciul II chirurgical, la etaj), și la spitalul militar. Vor fi cursuri de anatomie, mica chirurgie, boli nervoase, boli interne, boli infecto-contagioase, boli de ochi, pansamente etc. Doamnele sânt rugate a lua parte la aceste cursuri, cari vă vor fi de mult folos nu numai pentru infirmiere voluntare, ci și în viața practică casnică.

Recrutarea elevilor neapartenatori orașului Sibiu. Se vor putea prezenta la Consiliul de recrutare Sibiu, în 31 Martie 1928 toți elevii, ai căror părinți nu domiciliază în orașul Sibiu, născuți în 1907, în alte comune și județe, aflați elevi ai școalelor: normale, politehnice, de meserii, seminarii și tuturor școalelor, care au elevi interni în raza orașului Sibiu. Aceștia vor aduce un tablou, eliberat de directorul școlii respective, conținând numele, pronumele, data și locul nașterii tinerilor și mențiunea, că numiții sânt elevi interni ai școlii. Lămuriri dă secția militară a orașului municipal Sibiu, Str. Mitropoliei 2, ușa 17 (notar Dr. Iekelius), în orice chestiuni privitoare la recrutare.

CARTI ȘI REVISTE

Transilvania, organul societății culturale «Astra». A apărut nrul 2 din 1928 cu proză și versuri de: S. Voicu, T. Murășanu, Al. Ciura, I. Agârbiceanu, A. P. Bănuț, Dr. Gh. Preda și H. Petra Petrescu.

Anuarul liceului de fete «Regina Maria» din Cluj, a apărut pentru anii școlari 1925/26 și 1926/27, publicat de Nicolae Bogdan, directorul liceului.

CONVOCARE

Membrii societății române de înmormântare din Sibiu sânt convocați în adunarea generală ordinară ce se va ținea Duminecă 18 Martie 1928 la 3 ore d. a. în sala festivă a Reuniunii meseriașilor români din Sibiu (strada Brukental 17) cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul general al comitetului despre activitatea societății în 1927.

2. Raportul casierului.

3. Cenzurarea și aprobarea bilanțului și a inventarului despre starea averii societății încheiate la 31 Decembrie 1927 și darea descărcării comitetului și casierului pentru gestiunea acestui an.

4. Raport despre aprobarea noului statut votat în adunarea generală din 6 Martie 1927.

5. Alegerea comitetului și a comisiei cenzorilor în conformitate cu noul statut.

Sibiu, 8 Martie 1928.

Timotei Popovici
președinte.

Crestături

Visuri obsedante

Clarissimii dela «Unirea», dela o vreme încoace au început să aibă visuri obsedante, mai ales călătorind cu acceleratul Nr. 301. Visează în piața Sibiului o statuie uriașă cu capul de piatră, trupul de fier și picioarele de teracotă. Iar în piața Blajului li se năzarește o piatră mică, așa o minge de granit, care iată dintr'o dată începe să crească și crește, crește, crește și se rostogolește spre Veza, Secaș, Ocna Sibiului, ca să lovească, vezi Doamne, picioarele de teracotă ale statuii din Sibiu.

Biblia ne spune, că odinioară Nabuhodonozor, regele Babilonului, celce pascuse 7 ani cu dobitoacele și flărele pădurilor, încă era obsedat de atari visuri. E teamă, că și clarissimii dela «Unirea» cu visurile lor năzdrăvane li vor ajunge urma.

Cuvântul dlui profesor...

Dl Dr. Zaharie German, profesor la liceul «Gheorghe Lazăr» din Sibiu, scrie în «Unirea» din 25 Febr. crt. un «turbat» cuvânt mirean «în chestia proiectului *păcătoș* pentru noul regim al cultelor».

De fapt cuvântul mirean al dlui dr. Z. German este atât de «turbat» și «păcătoș», este atât de josnic și plin de injurii la adresa bisericii noastre și a guvernului țării, încât dă cetitorului senzația exhalățiilor unui hoit.

Și această «dihanie» a unitismului face *educație* la un liceu de stat, în care 85% a elevilor sânt ortodocși.

Astronomie papistă

Solitarul nostru astronom, Todica Găvrilă din observatorul său dela Geoagiu privind mai deunăzi cerul instelat prin noul său telescop, confecționat din lemnul pădurii cumpărate paremi se pe banii «Patriei» din Blaj, în locul lunii a zărit chipul Sf. Părinte dela Roma. Și atunci, emoționat, învârtindu-și privirea dela cele înalte spre pământul bietei noastre țări și văzându-l scufundat în bezna ortodoxiei schismatice, prinde telescopul, face din el tunlc și începe a tunica mân os prin «Unirea»: *Îndărapt la Roma!* Noi li spunem proaspătului propagandist: mai bine ți ai vedea de — lemne!

Mânji I. Preasfințitului dela Blaj

«Nici nu s'a încheiat bine sârbătoarea lui 1 Dec. 1918 și în marea pașnică a sufletului românesc triumfător o ceată de rechini confesionali și au arătat capetele lacome de pradă. Vânători de conștiințe... ei s'au asvârlit cu lăcomia fariseilor din evanghelie asupra altarelor noastre să le darne, asupra credincioșilor noștri să-i înghită... Mrejele lor sânt grele de pământul reformei agrare și de arginții sculptori ai lui Iuda. Au siluit conștiințele magistraților și baionetele jandarmilor să ne facă nedreptăți... Au persecutat pe slujbași țării cari erau de legea noastră... Infuriați ei dau acum asaltul din urmă. Nepuțințioși, ei ar vrea să dea statului însuși rolul de călău confesional... (Unirea dela 10 Martie 1928). — Și așa mai departe, ca într'un veritabil pamflet de stradă.

Cum se cunoaște, că I. Preasfințitul dela Blaj este suferind, de nu-și poate înfrâna mânjii când sburdă, ca să nu arunce noroiul din copite în obrazul oamenilor cum se cade...

(36) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Mihai-Viteazul protopresbiteratul Sighişoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Cele faşionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Sesiunea parohială, 24 jugăre pământ cultivabil şi 6 jug. păşune, în total 30 jugăre.
3. Locuinţă în natură.
4. Câte 1 ferderă de porumb dela fiecare familie, resp. fum.
5. Trei sorti de lemne din pădurea urbariaristilor.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopresbiterat tractual în termenul legal, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în parohie spre a cânta respective celebra şi cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Mihai-Viteazul, din şedinţa consiliului parohial ținută la 7 Ianuar 1928.

Romul Pulca,
adm. preşedinte.

Victor Baciu,
notar.

Nr. 55/1928 prot.

Am văzut:

Sighişoara, la 2 Martie 1928.

Emilian Stolca,
protopop.

Nr. 187/1928.

Concurs

În conformitate cu ord. P. V. Consiliu arhiepiscopesc din 7 Febr. a. c. Nr. 1133 se publică concurs pentru întregirea parohiei a doua Rod, parohie de clasa I, prot. Sălişte, cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Salar dela stat conform coalei B. şi Stola obicinuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc şi se vor prezenta în comună spre a fi cunoscuţi de popor.

Sălişte la 27 Februarie 1928.

Oficiul prot. ort. rom. Sălişte în înţelegere cu consiliul parohial din Rod.

Dr. D. Borela
protopop.

Anunţuri şi reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

(37) 2—3

A apărut

În «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927 Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de E. HO-

DOŞ. Volumul conţine, pe 196

pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află

la: Librăria Arhidiecezană, în

Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Nou!

A APĂRUT:

Nou!**„Mie a vietui este Hristos!”**

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor.
Preţul Lei 40, plus spese de postă 10 lei

Teologie şi Sacerdotiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Preţul Lei 30—, plus spese de postă Lei 10

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Nr. 58/928.

(35) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a Măgura cu filiala Topliţa, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită.
3. În Materia Măgura, dela circa 86 familii, câte una ferdelă cucuruz sfărâmat, care se va răscumpără cu bani.

În filia Topliţa, dela circa 76 familii, câte una ferdelă cucuruz şi folosinţa a lor 7 jugăre fână, precum şi folosinţa cimiterelor în ambele comune.

Casă parohială nu este.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi să-şi trimită rugărilor provăzute cu documentele necesare, în termenul legal, oficiului protopopesc Băiţa, şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Băiţa, la 20 Februar 1928.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Secărea
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în plus, cu copii şi aurit. Preţul de Lei 400—

Mai sânt şi se vând în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** câteva exemplare din

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1928

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

Jalea ţării. — Repriviri (asupra anului 1927). — Din viaţa Regelui Ferdinand I. — Un mare împărat despre Isus Hristos. — † Dr. Ioan Mihu. — Versuri religioase: Naşterea Domnului, şi Înălţarea. — Peatra. — Lumină în întunec. — Pace vouă! (versuri). — Curtea de Argeş. — «Şi ne iartă nouă»... (din viaţa voevozilor români). — Căsătoria morţilor. — Obicei la greci. — Gonirea diavolilor. — Preoteasa în mijlocul sătencelor. — Pentru trezirea conştiinţei creştine. — Nou imn. — În post. — La poarta raiului. — Dumnezeu ştie ce face. — Fel de fel: 1. Ce poate rugăciunea! — 2. Țăranii tot mai cuminte. — 3. Cei trei magi. — 4. Cămaşa fericitului. — 5. Țăranul şi bolşevicul. — 6. Cum să ne purtăm cu preoţii? — Glume ş. a.

Chipuri: † Regele Ferdinand I. — M. Sa Regina Maria. — M. Sa Regele Mihai I. — Înalta Regentă: A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron, George Buzdugan. — A. S. R. Principesa-mamă Elena. — Biserica episcopală dela Curtea de Argeş.

În celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zi'ele şi lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor ş. a.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu *Şematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheşti şi învăţători, — şi altă ediţie *fără Şematism*.

Preţul: Ediţia cu Şematism 50 Lei, — fără Şematism 20 Lei

Plus porto postal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat